

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: **S. Z., narozen X**

státní příslušník Pákistánské islámské republiky

toho času v X

zastoupen advokátem JUDr. Ing. Jakubem Backou

sídlem Šlejnická 1547/13, 160 00 Praha 6

proti

žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort**

sídlem Křižíkova 8, 186 31 Praha 8

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 8. 2020, č. j. KRPS-206840-38/ČJ-2020-010022-ZZC,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 24. 8. 2020, č. j. KRPS-206840-38/ČJ-2020-010022-ZZC, se zrušuje.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci, JUDr. Ing. Jakubu Backovi, se přiznává odměna ve výši 8 228 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odeslanou dne 4. 9. 2020 a dále doplněnou ustanoveným zástupcem podáním odeslaným dne 2. 10. 2020, domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 24. 8. 2020, č. j. KRPS-206840-38/ČJ-2020-010022-ZZC (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná rozhodla, že se žalobce podle

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. R.

§ 124 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění účinném od 1. 7. 2020 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zajišťuje za účelem správního vyhoštění s tím, že se doba zajištění stanoví na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.

2. Žalobce po doplnění žaloby ustanoveným zástupcem s odkazem na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, publikované pod č. 2524/2012 Sb. NSS, namítá, že žalovaná nesprávně posoudila možnost realizace vyhoštění žalobce, a to s ohledem na to, že žalobce tvrdil, že mu hrozí vážná újma zabitím ze strany Talibánu v případě jeho vycestování do Afghánistánu. Ačkoliv žalovaná byla v souladu se závěry rozšířeného senátu NSS povinna se předběžně zabývat možnými překážkami správního vyhoštění, předání nebo vycestování v kontextu konkrétních tvrzení žalobce, žalovaná, potažmo Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“), v závazném stanovisku, tak fakticky neučinili. V důsledku toho je podle žalobce napadené rozhodnutí nezákonné.
3. Žalovaná ve vyjádření zrekapitulovala obsah správního spisu a shrnula argumentaci obsaženou v napadeném rozhodnutí. K uplatněnému žalobnímu bodu konstatovala, že na základě své praxe předběžně vyhoštění žalobce do Pákistánu vyhodnotila jako realizovatelné, neboť žalobce se v domovské zemi má na koho obrátit a kde bydlet. Sám uvedl, že tam má zázemí, jelikož tam nadále žije jeho rodina (rodiče a sourozenci). Žalobce je dospělý a má právní způsobilost, přičemž neuváděl, že žádné konkrétní nebezpečí ani existenci problému s tamními státními orgány. Zmiňoval obavy o svůj život kvůli Talibánu, jelikož prodával v obchodě s muzikou, ale tyto problémy může vyřešit přestěhováním v Pákistánu. Pokud by se žalobce skutečně obával o svou bezpečnost nebo o svůj život, jistě by o azyl požádal již v první bezpečné zemi, kterou projížděl, a nepokračoval by ve své nelegální cestě do Francie jako cílové země. Žalobce však namísto toho cestoval dva roky a pobýval v Turecku a Řecku, kde dokonce i pracoval, a tyto země opustil až v okamžiku hrozby vyhoštění. Jednání žalobce tak žalovaná vyhodnotila jako nelegální migraci z ekonomických pohnutek, a nikoliv jako jednání osoby mající obavy o svůj život. Správnost postupu žalované ostatně byla potvrzena závazným stanoviskem ministerstva ze dne 28. 8. 2020. Žalovaná tak uzavírá, že postupovala v souladu s platnými právními předpisy, její rozhodnutí má veškeré nezbytné náležitosti a žalobce nekrátilo na jeho právech. Žalovaná proto navrhuje žalobu zamítnout jako nedůvodnou.
4. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a po včasném odstranění jejích vad na výzvu soudu obsahuje žaloba i všechny nezbytné náležitosti. Je tedy věcně projednatelná. Soud proto přezkoumal meritorně napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, v rozsahu napadených výroků a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.
5. S ohledem na skutečnost, že žádný z účastníků nepožádal o nařízení jednání a soud nepovažuje nařízení jednání za nezbytné, rozhodl soud o žalobě bez jednání (§ 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců). Dokazování soud neprováděl, pouze vyšel z obsahu předloženého správního spisu.
6. Ze správního spisu je s ohledem na námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí podstatné to, že dne 21. 8. 2020 proběhl výslech žalobce v přítomnosti tlumočníka

z paštunského jazyka. V rámci výsledku žalobce mj. uvedl, že bydlel v Pákistánu ve vesnici N., kde má otce, matku, 5 sester a bratra. Jeden jeho bratr byl před 3 lety zabit Talibánem, protože pracoval v obchodě s muzikou. Do Evropy se žalobce vydal z bezpečnostních důvodů, protože v obchodě pracoval i on a i jej chtěl Talibán zabít, protože hudba je v rozporu s vírou. K dotazům uvedl, že bezpečnostní situace v místě jeho tehdejšího pobytu není nějak hrozná, ale závisí na tom, kde člověk pracuje a jak obecně vychází se hnutím Talibán. Žalobci přitom hrozilo nebezpečí, že bude Talibánem zabit, a právě z důvodu obav o svůj život se žalobce nechtěl vrátit domů. Žalobce chtěl požádat o azyl v Německu, ale jelikož již ví, že může požádat o azyl jen v jednom státě, chce požádat o azyl v České republice.

7. Dne 24. 8. 2019 proběhl opakovaný výslech žalobce v řízení o uložení správního vyhoštění, v němž žalobce vypovídal o shora uvedených otázkách shodně, jen nově uvedl, že Německo nemělo být jeho konečným cílem, přes Německo se chtěl dostat do Francie.
8. Dále je pak podstatné, že žalovaná vydala dne 24. 8. 2020 napadené rozhodnutí, jímž byl žalobce podle § 124 odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců zajištěn za účelem správního vyhoštění na dobu 90 dnů od okamžiku omezení osobní svobody. V tomto rozhodnutí po odůvodnění důvodů pro zajištění žalobce, nemožnosti jeho nahrazení jinými opatřeními a zvolené délky zajištění žalovaná učinila závěr o realizovatelnosti vyhoštění na přelomu stran 7 a 8, avšak jen co do potenciální překážky v podobě zásahu do soukromého a rodinného života žalobce. Otázkou, zda by se na žalobce nemohly vztahovat důvody znemožňující jeho vycestování, a to v návaznosti na jím uváděné nebezpečí ze strany Talibánu, však žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí nijak neřešila a žádným způsobem nevysvětlila, proč tvrzené nebezpečí smrti v zemi původu nebrání připravované realizaci vyhoštění žalobce. Napadené rozhodnutí žalobce převzal dne 24. 8. 2020.
9. Žalovaná si dle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců sice vyžádala závazné stanovisko ministerstva k otázce existence důvodů znemožňujících vycestování žalobce z území České republiky, učinila tak ovšem až dne 27. 8. 2020 a toto závazné stanovisko, podle něž je vycestování možné, obdržela teprve dne 28. 8. 2020, tedy po vydání napadeného rozhodnutí.
10. Podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek [písm. a)],
je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání [písm. b)].
11. Podle § 179 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí. Za skutečné nebezpečí se podle

tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s článkem 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

12. Žalobce v jediném žalobním bodu namítá nesprávné posouzení realizovatelnosti účelu vyhoštění, neboť žalovaná měla nedostatečně vyhodnotit hrozící vážnou újmu na straně žalobce, jež vylučuje vycestování do domovského státu. V doplnění žaloby je nesprávně označován za domovskou zemi Afghánistán, ač jde o Pákistán. Tato chyba je však zjevnou nesprávností, jež nemá v kontextu informací plynoucích z výsledku žalobce v průběhu správního řízení vliv na srozumitelnost žalobní argumentace.
13. K tomuto žalobnímu bodu soud na úvod konstatuje, že důvodnost a věrohodnost žalobcových tvrzení je primárně zkoumána v řízení o správním vyhoštění, kde je pro posouzení situace podstatně větší prostor, než v řízení o zajištění, v jehož rámci je rozhodnutí o zajištění prvním úkonem v řízení (srov. § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců).
14. Podle čl. 15 odst. 4 směrnice 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návratová směrnice“), ukáže-li se, že reálný předpoklad pro vyhoštění přestal z právních nebo jiných důvodů existovat, ztrácí zajištění odůvodnění a dotčená osoba musí být bezodkladně propuštěna. Rozšířený senát NSS v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, zaujal tento právní názor, podle nějž: *„[s]právní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.“*
15. Jak vyplývá z návratové směrnice, cizince lze zajistit jen tehdy, pokud lze předpokládat, že účel zajištění bude naplněn, tj. cizinec bude vyhoštěn během doby, po kterou může trvat jeho zajištění. Zajištění není trestem, ale jen prostředkem k dosažení účelu zajištění (zde realizace vyhoštění), při jeho ukládání je proto třeba vždy sledovat, zda lze zajištěním tohoto účelu vůbec dosáhnout (srov. např. rozhodnutí NSS ze dne 26. 8. 2020, č. j. 1 Azs 495/2019-44).
16. Podle čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (č. 208/1993 Sb.) žádný smluvní stát nevyhostí jakýmkoli způsobem nebo nevrátí uprchlíka na hranice zemí, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení. Podle čl. 19 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie nikdo nesmí být vystěhován, vyhoštěn ani vydán do státu, v němž mu hrozí vážné nebezpečí, že by mohl být vystaven trestu smrti, mučení nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu. Podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.) nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu. Podle § 179 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců zakládá existence skutečného nebezpečí, za které se

považuje navrácení v rozporu s citovaným čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, důvod znemožňující vycestování.

17. Jak uvedl rozšířený senát ve výše citovaném usnesení č. j. 7 As 79/2010-150, „*smyslem řízení o zajištění cizince není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění nebo zda má být předán na základě mezinárodní smlouvy či má jinak nuceně vycestovat z území ČR, ale pouze vytvoření podmínek pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován a nebyl předem zmařen tím, že se cizinec bude skrývat či se jinak vyhýbat realizaci případného správního vyhoštění, předání či vycestování z území ČR*“. Judikatura navazující na toto usnesení rozšířeného senátu NSS dovodila, že není povinností správního orgánu si v řízení o zajištění za účelem správního vyhoštění vždy vyžádat stanovisko ministerstva vnitra. Jak uvedl NSS již v rozsudku ze dne 13. 5. 2016, č. j. 5 Azs 5/2016-51, „*při rozhodování o zajištění cizince je správní orgán povinen možné překážky realizace vyhoštění (vycestování) ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců vypořádat toliko předběžně. Nelze očekávat, že toto posouzení bude kvalitativně zcela srovnatelné s hodnocením, jež provádí Ministerstvo vnitra v závazném stanovisku, které vydává podle § 120a téhož zákona pro účely samotného řízení o správním vyhoštění*.“ (obdobně viz rozsudky NSS ze dne 10. 5. 2017, č. j. 2 Azs 43/2017-24, ze dne 31. 7. 2018, č. j. 3 Azs 182/2017-23, nebo ze dne 26. 8. 2020, č. j. 1 Azs 495/2019-43). V rozsudku ze dne 16. 10. 2019, č. j. 8 Azs 55/2019-34, pak NSS na uvedenou judikaturu navázal a dodal, že „*závěry vyslovené v usnesení rozšířeného senátu sp. zn. 7 As 79/2010 nelze vykládat tak, že při jakýchkoliv (být sebemenších) pochybnostech o možných překážkách vycestování cizince je správní orgán vždy povinen vyžádat si před vydáním rozhodnutí o zajištění cizince závazné stanovisko Ministerstva vnitra o realizovatelnosti správního vyhoštění. Taková povinnost je dána pouze tehdy, je-li před vydáním rozhodnutí o zajištění správnímu orgánu zřejmé, že by v dané věci důvody znemožňující vycestování mohly být dány. Správní orgán je proto oprávněn si sám provést předběžné posouzení takových překážek, a dojde-li k závěru, že s určitou mírou pravděpodobnosti určité překážky vycestování mohou existovat, teprve tehdy je povinen vyžádat si závazné stanovisko ministerstva ještě před vydáním rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění*.“
18. Žalobci je však nutno přisvědčit, že správní orgán se otázkou vzniku újmy v případě návratu do Pákistánu v napadeném rozhodnutí vůbec nezabýval. Přitom ve své výpovědi žalobce uvedl, že mu hrozí smrt ze strany hnutí Talibán z důvodu, že provozoval obchod s houbou, přičemž dodal, že z tohoto důvodu byl zabit již jeho vlastní bratr, který s ním v obchodě pracoval. Žalobce též uvedl, že bydlel ve vesnici na severu Pákistánu v provincii sousedící s Afghánistánem. Ze sdělovacích prostředků je zřejmé, že v této oblasti Pákistánu operuje hnutí Tálíbán a má faktickou kontrolu nad částí území. V tomto kontextu je potřeba považovat tvrzení žalobce za hájitelné a nelze ho odmítnout jako *prima facie* neopodstatněné. Žalovaná se v odůvodnění napadeného rozhodnutí přitom vůbec nezabývala tím, zda v případě žalobce nemohou být s ohledem na jím uvedené skutečnosti dány důvody znemožňující vycestování. Důsledkem existence důvodů znemožňujících vycestování by přitom bylo to, že rozhodnutí o správním vyhoštění by nebylo možné vykonat, cizinci by se nestanovila lhůta pro vycestování a udělilo by se mu vízum za účelem strpění na území (§ 120a odst. 4 zákona o pobytu cizinců). Zajištění cizince za těchto okolností, kdy bez patřičného odůvodnění poskytnutého žalovanou existovaly pochybnosti o uskutečnitelnosti vyhoštění, bylo nezákonné. Tato nezákonnost přitom dopadá na napadené rozhodnutí jako celek.

19. Soud podotýká, že by dle výše citované judikatury i s ohledem na časovou tíseň žalované mohl akceptovat i pouze stručné vysvětlení či úvahu ohledně neexistence důvodů znemožňujících vycestování, a to případně (dle okolností) i bez stanoviska ministerstva. Žalovaná by mohla vyjít ze skutečností, které jí jsou známy z úřední činnosti (rozhodování v obdobných věcech cizinců pocházejících z Pákistánu) nebo které plynou ze zpráv o zemi původu, jež má žalovaná k dispozici (např. ve vztahu k dostupnosti vnitřní ochrany na území Pákistánu před hrozbami, jimž občané tohoto státu čelí ze strany přívrženců hnutí Tálibán v těch částech území, které uvedené hnutí fakticky kontroluje). Žalovaná ovšem žádnou předběžnou, jakkoliv povrchní úvahu neučinila. Z napadeného rozhodnutí vůbec nelze dovodit, že by se zabývala tím, zda v případě žalobce existují důvody znemožňující vycestování. V tomto ohledu je tudíž napadené rozhodnutí zcela nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
20. Součástí předloženého správního spisu sice je závazné stanovisko ministerstva, to však bylo vyžádáno a vydáno až po vydání napadeného rozhodnutí. Soud k jeho obsahu proto nemůže přihlížet (srov. rozsudek NSS ze dne 3. 10. 2019, č. j. 10 Azs 240/2019-22). Stejně tak již nelze přihlížet k argumentaci uváděné ve vyjádření k žalobě, neboť ta v době vydání napadeného rozhodnutí nebyla uplatněna.
21. S ohledem na výše uvedené zrušil soud napadené rozhodnutí žalované v plném rozsahu podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jelikož je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
22. Soud současně se zrušením rozhodnutí nevyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení, neboť po zrušení rozhodnutí o zajištění žalobce je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy rozhodnutí zrušeno, neznamená to, že se věc vrací správnímu orgánu k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci znamená ukončení řízení před správním orgánem (viz rozsudky NSS ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012-34, a ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020-46).
23. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl v řízení úspěšný, a proto by měl právo na náhradu nákladů řízení. Žádné náklady mu však nevznikly. Soud proto rozhodl, že právo na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků.
24. Posledním výrokem soud přiznal ustanovenému zástupci žalobce odměnu za zastupování za dva úkony právní služby po 3 100 Kč [příprava a převzetí věci včetně první porady s klientem a sepsání doplnění žaloby – § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] a dvě paušální částky jako náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, k čemuž je třeba přičíst náhradu za 21 % DPH podle § 35 odst. 9 věty druhé s. ř. s. ve výši 1 428 Kč. Celkem tedy ustanovenému zástupci žalobce náleží odměna ve výši 8 228 Kč, která mu bude vyplacena ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 13. října 2020

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce